

בקרנו בארצות חוץ

סיכום התחלובה השנייה של פרות ישראליות בסיציליה

המדובר במשלוח הראשון של 200 מבכירות ביוני 1969, שסופר כבר עליהן מעל עמודי „משק הבקר והחלב“. בטבלה המצורפת ריכוזי שוב את התגובות של בנות הפרים השונים בתחלובות הראשונה והשנייה. בעוד בשנה הראשונה להקמת החווה סבלנו מחוסר דרכי גישה לעגלת המזון בחורף, ובעקבות שיבושים אלה הופרע סדר ההאבסה וסבלה גם התגובה, בעיקר אחוז השומן בחלב, הרי עם השיפורים הטכניים אפשר לומר, שעלינו על דרך המלך, הן בתגובה הממצעת והן באחוז השומן. את התוצאות השגנו בהזנה „ישראלית טיפוסית“. כלומר: עד

5—6 ק"ג שחת ועוד כ־12 ק"ג תחמיץ תירס כמנת יסוד כללית במשך כל ימות־השנה, וכל שחסר עוד בתצרוכת היומית של החולבות סיפקנו במזון מרוכז מכופתת.

ראוי לציון האחוז הגבוה של פרות שנשארו להמלטה רביעית. לצערי אין עדיין סיכומים מלאים של התחלובה השלישית, כי טחנות המרכז למיכון משרדי של התאחדות מגדלי הבקר האיטלקית ברומא טוחנות לאט. מהתרשמותי אני ושל כולנו כאן אפשר לומר בוודאות שהיתה עלייה נוספת וניכרת בתגובה בתחלובה השלישית, וכן מסתמנת תוספת ברביעית.

שם הפר	תחלובה ראשונה					תחלובה שנייה					נשארו להמלטה רביעית	
	טורס, ק"ג	החלב, לי	א"ל, ק"ג	א"ל, לי	א"ל, לי	טורס, ק"ג	החלב, לי	א"ל, ק"ג	א"ל, לי	א"ל, לי	טורס, ק"ג	א"ל, לי
בני	35	322	5,164	174	16.0	29	331	5,827	208	16.9	23	66
עדי	27	339	5,600	179	16.5	25	306	5,837	208	19.1	18	66
ברקן	22	347	5,910	194	17.1	19	350	7,071	259	20.2	16	73
נצר	17	305	4,139	154	13.6	13	311	5,658	218	18.2	10	76
צין	15	313	5,235	169	16.8	14	361	6,884	247	19.1	14	93
דפני	9	337	5,142	176	15.3	9	355	7,087	264	20.0	6	66
דביר	8	360	5,798	198	16.1	6	327	6,674	244	20.5	3	38
ארי	8	346	5,544	187	16.9	4	315	6,552	246	20.8	3	38
בר־און	7	343	5,379	185	15.7	7	338	7,259	270	21.5	7	100
סדן	6	323	5,046	168	15.1	6	321	5,071	184	15.8	6	100
רשי	5	337	5,809	216	17.2	5	327	5,770	213	17.7	3	60
דגם	5	365	5,401	180	14.8	5	308	6,026	222	19.6	2	40
ערוץ	5	393	5,914	199	15.0	5	347	6,677	243	19.2	4	80
עמיעד	4	351	5,630	196	16.1	4	356	6,694	247	18.8	3	75
ביגתן	4	301	4,825	157	16.0	4	316	6,033	215	19.1	3	75
אלטריתורי	21	335	4,850	157	14.5	20	325	5,778	205	17.8	18	86
ס"ה	198	65,324	1,033,276	34,561		175	56,554	1,038,387	38,746			
ממוצע של כל הפרים		330	5,218	175	15.8		323	5,934	221	18.4		
		305	4,819	161			305	5,612	209			

מפסידים גם את 30 הפרות שהיטיבו עצמן ושפעו חלב בתחלובתן השנייה. נראה לי שנהגנו נכון שלא מכרנון מייד, מה גם שתנובת הפרות ממוצא אחר שחולבים כאן היו באותה רמה ירודה ואף פחות מזו. להשלמת התמונה צריך להוסיף, שחולבים כאן רק פעמיים ביממה ושמספר החולבות הכולל כבר עולה על האלפיים, דבר שבלי ספק יש לו השלכה לגבי הטיפול וההשגחה האינדיבידואלית על כל פרה ופרה ותנובתה שהיא מניבה.

מרדכי מלען

חיות, "ברז", קטניה

ייתכן, שאת הבוקר הישראלי אינם מרשימים מספרים אלה כהישגים מיוחדים. אולם, אין לשכוח שלא פולקה אף פרה כל עוד התעברה. בתחלובה הראשונה היו 63 פרות שסיכמו בפחות מ-4,000 ק"ג ואילו אף פחות מ-3,000, ולאחר המלטתן השנייה הניבו 30 מאותן פרות יותר מ-6,000 ק"ג בממוצע, בעוד 33 האחרות החזיקו בתנובותיהן הירודות גם בתחלובתן השנייה ואין שיפור רב גם בשלישית.

לו הוצאנו מן העדר כל ירודות התנובה, היינו משיגים תנובה ממוצעת של כ-6,300—6,400 ק"ג לפרה בתחלובתן השנייה. בבירור כזה היינו

מבכירות ישראליות בקפריסין

רק כחדשיים-שלושה חם מאוד, וגם אז בלילות נושבת רוח נעימה. כמות הגשמים בחורף אינה מרובה, בשנה האחרונה ירדו באזור זה כ-400 מ"מ גשם.

ברשותם של משקי הבקר בארות מים עצמיים ומגדלים כמעט אך ורק אספסת. בחורף כשהקצירות של האספסת דלילים ביותר, דואגים למזון ירוק אחר.

יחסי המחירים דומים ואף טובים במקצת מאשר בארץ. המ"מ זול במקצת, ואילו החקלאי מקבל עבור ליטר חלב כ-55 אגורות. רפת של כ-20 חולבות מפרנסת יפה את בעליה. אין כאן חישוב אלטרנטיבי למים, ואת האספסת משקים בהצפה. כ-95% מהמשקים המים אינם עולים כמעט בכסף, וגורם האספסת דורש אמנם עבודה בקציר והובלה ומעט דישון, אבל זה סעיף קטן מאוד בתשומה, שמחזירה תמורה יפה מאוד בחלב.

החקלאי הקפריסאי הוא די "בודד". מוסדות העזר לחקלאות מתפתחת, כגון: ביטוח ועזרה ווטרינרית, הזרעה מלאכותית והדרכה מקצועית-משקית, הם כולם, "בראשית הדרך". ביטוח אין, עזרה ווטרינרית ניתנת רק בשעות העבודה

לקפריסין יובאו עד כה 120 מבכירות, מספר זעום לעומת הייצוא לאירן, או אפילו בהשוואה לחווה בסיציליה. אלא שכאן הבעיות הן שונות מאשר בארצות האחרות המייבאות את הבקר שלנו. משק הבקר בקפריסין צעיר מאוד, לאו דווקא בגיל, אלא — בעיקר — ברמתו המקצועית. מגדלי הבקר הם לרוב חקלאים לא עשירים, התמיכה הממשלתית לענף מעטה, האוכלוסיה אינה רגילה בשתיית חלב טרי, ומוצרי חלב מובאים ונמכרים במחירים, שקשה מאד להתחרות בהם. המשקים קטנים מאוד, והגדולים שבהם בעלי 40—50 פרות, והגדול ביותר מונה כ-100 חולבות.

120 המבכירות שלנו מפוררות ב-15 משקים, 40 נמצאות במשק ממשלתי בפקוח F.A.O. — ארגון המזון הבינלאומי של האומות המאוחדות, ושאר הבקר במשקים פרטיים בבעלות מבני שני הלאומים, בשני כפרים גדולים, דאלי ואתוינו, וגם מסביב לגיקוסיה. עובדת הבעלות של המשקים משני הלאומים מונעת שיתוף פעולה מבחינת הזרעה מלאכותית, עזרה ווטרינרית, ומעכבת את ההתפתחות, שהינה אטית בלאו הכי. האקלים בקפריסין, ובמיוחד בסביבות ניקור-סיה — מתאים ביותר לגידול בקר. אקלים יבש,